

prima instanță: V. Buhnaci
(Judecătoria Botanica mun. Chișinău)
instanța de apel: N. Vascan, E. Clim, I. Cotruță
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr. 3ra-294/15

DECIZIE

01 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Ion Corolevschi, Galina Stratulat
Iuliana Oprea, Ion Druță

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Biroul Vamal Chișinău,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vîlcu Veaceslav împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la repunerea în termenul de adresare în judecată, contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2014, prin care a fost respins apelul declarat de către Biroul Vamal Chișinău și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 13 mai 2014,

c o n s t a ț ă:

La 17 iunie 2013, Vîlcu Veaceslav a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la repunerea în termenul de adresare în judecată, contestarea actului administrativ, obligarea efectuării vămuirii autoturismului și repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii, reclamantul Vîlcu Veaceslav a indicat că, prin ordinul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene nr. 497-p-160 din 26 mai 2010, a fost transferat din funcția de secretar I al Direcției Tratatate, Departamentul Drept Internațional, în funcția de consilier al Ambasadei Republicii Moldova în Federația Rusă, pe o perioadă de până la 3 ani din data de 19 iulie 2010.

Prin ordinul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene nr. 1038-B-154 din 21 septembrie 2012, a fost rechemat din misiune diplomatică, începând cu 01 octombrie 2012, iar, prin ordinul nr. 1092-p-350 din 08 octombrie 2012, a fost transferat din funcția de consilier al Ambasadei Republicii Moldova în Federația Rusă în funcția de secretar I al Direcției relații cu publicul din cadrul Direcției generale afaceri consulare începând cu 08 octombrie 2012.

La 01 octombrie 2012, revenind în țară, a introdus pe teritoriul Republicii Moldova autoturismul de model "BMW X6", număr de înmatriculare 147 D 065 77, procurat pentru uz personal în perioada aflării lui în misiune diplomatică.

Consideră reclamantul că, făcând parte din corpul diplomatic din cadrul Ambasadei Republicii Moldova în Federația Rusă, la revenirea lui în țară, în legătură cu încheierea misiunii diplomatice, prin prisma prevederilor art. 20¹ din Legea cu privire la serviciul diplomatic nr. 761 din 27 decembrie 2001, este în drept să introducă pe teritoriul Republicii Moldova, cu scutire de la plata drepturilor de import și de alte plăți stabilite la import de legislația fiscală și vamală, autoturismul de model BMW X6, număr de înmatriculare 147 D 065 77, procurat pentru uz personal în perioada aflării lui în misiune.

Invocă reclamantul că, la 07 decembrie 2012, s-a adresat Biroului Vamal Chișinău cu cerere prealabilă, solicitând vămuirea autoturismului de model BMW X6, număr de înmatriculare 147 D 065 77 cu scutirea de la plata taxelor vamale de import la introducerea în țară al acestuia, procurat pentru uz personal în perioada aflării lui în misiune diplomatică, dar nu a primit nici un răspuns.

De asemenea, întru contestarea inacțiunilor organelor vamale, s-a adresat în instanța de judecată, unde, prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 12 aprilie 2013, cererea de chemare în judecată înaintată de către dânsul împotriva Biroului Vamal Chișinău privind contestarea actului administrativ a fost scoasă de pe rol în temeiul art. 267 lit. a) CPC – nu a fost respectată procedura de soluționare prealabilă a pricinii.

Afirmă reclamantul că, la 15 aprilie 2013, s-a adresat cu o altă cerere prealabilă Serviciului Vamal, invocând aceleași solicitări, dar și de această dată nu a primit nici un răspuns.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău nr.3-213/13 din 22 aprilie 2013, a fost restituită cererea de chemare în judecată, din motiv că nu a expirat termenul prin care Serviciului Vamal Chișinău urma să dea răspuns la cererea prealabilă din 15 aprilie 2013, indicându-se că cererea de chemare în judecată urma să fie înaintată doar după 16 mai 2013.

Iar, prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 29 mai 2013, cererea de chemare în judecată a fost restituită în temeiul art. 170 alin. (1) lit. e) CPC – cererea de chemare în judecată nu a fost semnată de către reclamant.

Solicită Vîlcu Veaceslav să fie recunoscută drept ilegală inacțiunea Biroului Vamal Chișinău privind vămuirea autoturismului, cu obligarea acestuia să efectueze vămuirea autoturismului de model BMW X6, număr de înmatriculare 147 D 065 77, procurat pentru uz personal în perioada aflării lui în misiune diplomatică, cu scutirea de la plata taxelor vamale de import și de alte plăți stabilite la import de legislația fiscală și vamală la introducerea în țară în conformitate cu art. 20¹ din Legea cu privire la serviciul diplomatic nr. 761 din 27 decembrie 2001.

Pe parcursul examinării pricinii, la 05 martie 2014, reclamantul Vîlcu Veaceslav prin cerere suplimentară a solicitat să fie repus în termenul de adresare în judecată, iar prin cererea din 08 mai 2014 - să fie încasată din contul Biroului Vamal Chișinău în beneficiul său suma de 76 433,86 lei cu titlu de

despăgubire, invocând că, la 03 aprilie 2014, dânsul a achitat drepturile de import pentru autoturism.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 13 mai 2014, a fost repus Vîlcu Veaceslav în termenul de adresare în judecată și a fost admisă acțiunea, fiind recunoscută drept ilegală inacțiunea Biroului Vamal Chișinău cu încasarea din contul acestuia în beneficiul lui Vîlcu Veaceslav sumei de 76 433,86 lei cu titlu de prejudiciu material.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2014, a fost respins apelul declarat de către Biroul Vamal Chișinău și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 13 mai 2014.

La 23 ianuarie 2015, Biroul Vamal Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2014 și hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 13 mai 2014 cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

Recurentul Biroul Vamal Chișinău a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare au apreciat arbitrar probele administrate, fapt ce a adus la încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

În susținerea cererii de recurs, Biroul Vamal Chișinău a invocat că intimatul Vîlcu Veaceslav a deținut funcția de consilier în cadrul Ambasadei Republicii Moldova în Federația Rusă în perioada 19 iulie 2010 – 01 octombrie 2012, fiind rechemat înainte de termen din misiune în legătură cu abaterile disciplinare comise, astfel, acesta nu și-a încheiat misiunea diplomatică așa cum se stipulează în art.15 alin.(1) din Legea cu privire la serviciul diplomatic nr. 761 din 27 decembrie 2001.

Consideră recurentul că rechemarea înainte de termen din misiune diplomatică este echivalentă cu neîncheierea misiunii diplomatice, circumstanțe care înlătură acordarea de facilități de vămuire a mijlocului de transport, fără achitarea drepturilor de import. Cu atât mai mult că, la 11 octombrie 2012, au fost încheiate raporturile de serviciu dintre Ministerul Afacerilor Externe și Vîlcu Veaceslav ca urmare a depunerii de către ultimul a cererii de demisie.

De asemenea, Biroul Vamal Chișinău a invocat că instanțele de judecată ierarhic inferioare neîntemeiat au dispus încasarea din contul său în beneficiul intimatului Vîlcu Veaceslav cu titlu de prejudiciu a sumei de 76 433,86 lei achitată în bugetul de stat. A mai invocat recurentul că, acțiunea înaintată de intimatul-reclamant a fost depusă peste termenul de adresare în judecată, adică peste 8 luni de la data când a avut loc inacțiunea organului vamal, instanțele de judecată neîntemeiat repunându-l pe acesta în termen.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă că copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2014 a fost expediată în adresa Biroului Vamal Chișinău la 13 noiembrie 2014 și recepționată de către recurent la 26 noiembrie 2014 (f.d. 154-161).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Biroul Vamal Chișinău se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 06 februarie 2015, în adresa intimatului Vîlcu Veaceslav a fost expediată copia recursului declarat de către Biroul Vamal Chișinău cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 18 martie 2015 recursul declarat de către Biroul Vamal Chișinău a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat de către Biroul Vamal Chișinău, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul Biroului Vamal Chișinău urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că, prin Ordinul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene nr.497-p-160 din 26 mai 2010, intimatul Veaceslav Vîlcu a fost transferat din funcția de secretar I al Direcției Tratatate, Departamentul Drept Internațional din cadrul Minsiterului Afacerilor Externe și Integrării Europene în funcția de consilier al Ambasadei Republicii Moldova în Federația Rusă, pentru o perioadă de până la 3 ani, începând cu data de 19 iulie 2010.

Iar, prin Ordinul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene nr.1038-b-154 din 21 septembrie 2012, intimatului Vîlcu Veaceslav i-a fost aplicată sancțiune disciplinară sub formă de "muștrare aspră" pentru abateri disciplinare comise în cadrul exercitării obligațiilor de serviciu, acesta fiind rechemat din misiune diplomatică, din 01 octombrie 2012, pe motiv că acțiunile sale au prejudiciat relațiile Republicii Moldova cu statul acreditar și cu organizațiile internaționale.

De asemenea, potrivit Ordinului Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene nr.1092-p-350 din 08 octombrie 2012, Veaceslav Vîlcu a fost transferat din funcția de consilier al Ambasadei Republicii Moldova în Federația Rusă în funcția de secretar I al Direcției relații cu publicul din cadrul Direcției generale afaceri consulare din 08 octombrie 2012.

La fel, s-a stabilit că, revenind în țară, la 01 octombrie 2012, intimatul-reclamant Vîlcu Veaceslav a introdus prin import în Republica Moldova autoturismul de model „BMW X6” cu n/î 147 D 065 77, care a fost procurat pentru utilizare personală, solicitând prin cererea nr.501 din 07 octombrie 2012, adresată organelor vamale, vămuirea automobilului importat în conformitate cu

prevederilor art.20¹ din Legea cu privire la serviciul diplomatic nr. 761 din 27 decembrie 2001.

Potrivit răspunsului eliberat de către Serviciul Vamal nr.7-501/12 din 09 octombrie 2012, demersul reclamantului a fost remis către Biroul Vamal Chișinău pentru examinare și luarea deciziei.

La 07 decembrie 2012, intimatul-reclamant Vîlcu Veaceslav a depus la Biroul Vamal Chișinău cererea nr.1750/07.12.12 prin care a solicitat vămuirea autoturismului de model "BMW X6" cu n/î 147 D 065 77, nr.caroseriei WBAFG21030 L95033, în baza prevederilor art.20¹ din Legea cu privire la serviciul diplomatic.

Potrivit art.15 alin. (1) din Legea cu privire la serviciul diplomatic, agenții diplomatici și funcționarii consulari, precum și membrii personalului administrativ-tehnic și ai celui de serviciu sunt numiți în funcție pe un termen de 3 ani.

Conform art.20¹ alin.(1) și (2) din aceeași lege, membrii personalului misiunilor diplomatice și al oficiilor consulare, care reprezintă interesele Republicii Moldova în organele internaționale și în statele acreditate, precum și membrii familiilor lor, la revenirea în Republica Moldova după încheierea misiunii, pot introduce în țară, cu scutire de plata drepturilor de import, bunuri procurate pentru uz personal în perioada aflării lor în misiune, cu excepția mijloacelor de transport auto. Prin derogare de la prevederile alin.(1), membrii personalului misiunilor diplomatice al oficiilor consulare nominalizați, la revenirea în Republica Moldova după încheierea misiunii, pot introduce în țară, cu scutire de plata drepturilor de import numai un singur mijloc de transport auto, procurat de unul din membrii familiei în perioada aflării funcționarului în misiune.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că Vîlcu Veaceslav, fiind rechemat din misiunea diplomatică la 01 octombrie 2012 pentru abateri disciplinare, adică înainte de expirarea mandatului de 3 ani, acesta nu și-a încheiat misiunea în sensul prevederilor art.20¹ din Legea cu privire la serviciul diplomatic.

În acest context, Colegiul accentuează interpretarea eronată de către instanțele ierarhic inferioare a sintagmei "încheierea misiunii", or, aceasta poate fi privită doar în sens ordinar, în concordanță cu prevederile art.15 din Legea cu privire la serviciul diplomatic, și anume – încheierea misiunii are loc la expirarea termenului de aflare în misiune, în speță, termenul constituind 3 ani, și nicidecum la încheierea misiunii în orice împrejurări, înainte de finisarea mandatului.

Astfel, rechemarea înainte de termen a lui Vîlcu Veaceslav din misiunea diplomatică din motivul comiterii abaterilor disciplinare nu se încadrează în prevederile art.20¹ din Legea cu privire la serviciul diplomatic, fiind legale acțiunile Biroului Vamal Chișinău privind refuzul în acordarea scutirii de la plățile de import la vămuirea autoturismului. Respectiv, sunt neîntemeiate și solicitările intimatului-reclamant Vîlcu Veaceslav privind încasarea sumei de 76

433,86 lei ce reprezintă taxa achitată pentru vămuirea automobilului introdus în țară, deținut cu drept de proprietate – ”BMW X6” cu n/î 147 D 065 77 care urmează a fi respinse.

Referitor la argumentele recurentului cu privire repunerea neîntemeiată a intimatului-reclamant în termenul de adresare în judecată cu prezenta acțiune, instanța de recurs reține următoarele.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) al aceluiași Cod, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Potrivit art. 118 alin. (1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău nr.3-63/13 din 12 aprilie 2013, cererea de chemare în judecată înaintată de către Vîlcu Veaceslav, la 01 februarie 2013, împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la recunoașterea ilegală a inacțiunii Biroului Vamal Chișinău privind vămuirea autoturismului de model BMW X6 nr. de înmatriculare 147 D 065 77 și obligarea Biroului Vamal Chișinău să efectueze vămuirea acestuia a fost scoasă de pe rol, pe motiv că nu a fost respectată procedura prealabilă de soluționare a pricinii.

La 15 aprilie 2013, intimatul-reclamant Vîlcu Veaceslav a expediat în adresa Serviciului Vamal Chișinău o altă cerere prealabilă în care se indică că cererea prealabilă nr.1750/07.12.12 așa și nu a fost examinată de către Biroul Vamal Chișinău, solicitând examinarea cererii prelabile cu solicitarea de a obliga Biroul Vamal Chișinău să vămuiască automobilul cu aplicarea prevederilor art.20¹ al Legii cu privire la serviciul diplomatic, concomitent adresându-se și în instanța de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău nr.3-213/13 din 22 aprilie 2013, a fost restituită cererea de chemare în judecată, din motiv că nu a expirat termenul prin care Serviciului Vamal Chișinău urma să dea răspuns la cererea prealabilă din 15 aprilie 2013, indicându-se că cererea de chemare în judecată urma să fie înaintată doar după 16 mai 2013 (f.d. 9).

Prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău nr.3-258/13 din 29 mai 2013, cererea de chemare în judecată a reclamantului Vîlcu Veaceslav împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la recunoașterea ilegală a inacțiunii Biroului Vamal Chișinău și obligarea efectuării vămuirii autoturismului de model BMW X6 cu nr. de înmatriculare 147 D 065 77 a fost restituită, din motiv că nu a fost semnată (f.d. 7).

Iar, la 17 iunie 2013, Vîlcu Veaceslav a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea efectuării vămuirii autoturismului și repararea prejudiciului material, care este examinată în prezentul dosar.

În astfel de împrejurări, instanța de recurs consideră întemeiată cererea de repunere în termenul de adresare în judecată cu respingerea argumentelor recurentului în această privință.

Din considerentele menționate și având în vedere că circumstanțele pricinii au fost constatate de către prima instanță și instanța de apel, însă normele de drept material au fost aplicate eronat, și nu este necesară verificarea suplimentară de dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii cu repunerea acestuia în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Biroul Vamal Chișinău.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2014 și hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 13 mai 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vîlcu Veaceslav împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la repunerea în termenul de adresare în judecată, contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului material, și se emite o hotărâre nouă prin care:

Se repune Vîlcu Veaceslav în termenul de adresare în judecată.

Se respinge acțiunea lui Vîlcu Veaceslav împotriva Biroului Vamal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului material.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Corolevski

Galina Stratulat

Iuliana Oprea

Ion Druță